

Διεθνής Εμπορική Διαιτησία (Ν. 2735/1999)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των άρθρων 8, 9 και 36 του παρόντος και των διεθνών συμβάσεων που εκάστοτε ισχύουν στην Ελλάδα, στη διεθνή εμπορική διαιτησία, ο τόπος της οποίας βρίσκεται στην Ελληνική Επικράτεια.
2. Διεθνής είναι η διαιτησία όταν:
 - α) τα μέρη έχουν, κατά τη σύναψη της συμφωνίας διαιτησίας, την εγκατάστασή τους σε διαφορετικά κράτη, ή
 - β) ένας από τους ακόλουθους τρόπους δεν βρίσκεται στο κράτος στο οποίο τα μέρη έχουν την εγκατάστασή τους:
 - αα) ο τόπος της διαιτησίας, αν αυτός καθορίζεται από τη συμφωνία διαιτησίας ή προκύπτει από αυτήν,
 - ββ) οποιοσδήποτε τρόπος στον οποίο πρόκειται να εκπληρωθεί σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εμπορική σχέση ή ο τόπος με τον οποίο συνδέεται στενότερα το αντικείμενο της διαφοράς ή
 - γ) τα μέρη ρητά συμφώνησαν ότι το αντικείμενο της συμφωνίας διαιτησίας σχετίζεται με περισσότερες χώρες.
3. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου:
 - α) αν ένα μέρος έχει περισσότερες από μία εγκαταστάσεις, θεωρείται ως εγκατάστασή του εκείνη που έχει τη στενότερη σχέση με τη συμφωνία διαιτησίας,
 - β) αν ένα μέρος δεν έχει εγκατάσταση, λαμβάνεται υπόψη η συνήθης διαμονή του και προκειμένου περί νομικού προσώπου, ο τόπος όπου διατηρεί γραφείο.
4. Διατάξεις νόμων που ορίζουν τις διαφορές που δεν υπάγονται σε διαιτησία ή θέτουν προϋποθέσεις διαφορετικές από εκείνες του νόμου αυτού για την υπαγωγή ορισμένων διαφορών σε διαιτησία εξακολουθούν να ισχύουν. Διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 663, εδάφιο 4, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, υπάγονται σε διεθνή διαιτησία σύμφωνα με τον νόμο αυτόν, εφόσον είναι εμπορικές.

Άρθρο 2

Ορισμοί και ερμηνευτικοί κανόνες

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου:

- α) "Διαιτησία" είναι κάθε διαιτησία, θεσμοποιημένη ή όχι.
- β) Το "διαιτητικό δικαστήριο" αποτελείται από έναν ή περισσότερους διαιτητές.
- γ) "Δικαστήριο" είναι κρατικό όργανο παροχής έννομης προστασίας.

δ) Όταν τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν για ένα ζήτημα έχουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 28, την ευχέρεια να αναθέτουν τη σχετική απόφαση σε τρίτο.

ε) Όπου αυτός ο νόμος αναφέρεται σε συμφωνία των μερών ή στη δυνατότητά τους να προέλθουν σε συμφωνία, η σχετική αναφορά εκτείνεται και στους κανόνες διαιτησίας που περιλαμβάνονται στη συμφωνία.

στ) Όπου διάταξη αυτού του νόμου αναφέρεται σε αγωγικό αίτημα εφαρμόζεται και σε ανταγωνιστικό αίτημα και όπου αναφέρεται σε απάντηση εφαρμόζεται και σε απάντηση στο ανταγωγικό αίτημα, με την επιφύλαξη σε κάθε περίπτωση των άρθρων 25 περίπτωση α' και 32 παρ. 2 περίπτωση α'.

Άρθρο 3

Γνωστοποιήσεις

1. Αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία των μερών :

α) Κάθε κείμενο που αποστέλλεται ή διαβιβάζεται θεωρείται ότι έχει παραληφθεί αν παραδόθηκε προσωπικά στον παραλήπτη ή αν παραδόθηκε στην εγκατάστασή του, τη συνήθη διαμονή του ή την ταχυδρομική του διεύθυνση. Αν ύστερα από εύλογη έρευνα ο παραλήπτης δεν βρεθεί σε καμία από αυτές τις διευθύνσεις, το κείμενο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί αν αποσταλεί ή διαβιβαστεί στην τελευταία γνωστή εγκατάσταση, συνήθη διαμονή ή ταχυδρομική διεύθυνση του παραλήπτη με συστημένη επιστολή ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο.

β) Το κείμενο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί την ημέρα που παραδόθηκε ή διαβιβάστηκε σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο εδάφιο α' αυτής της παραγράφου.

2. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στις διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων.

Άρθρο 4

Παραίτηση από την προβολή αντιρρήσεων

Θεωρείται ότι παραιτήθηκε από το δικαίωμα να προβάλει αντίρρηση το μέρος που γνωρίζει ότι δεν τηρήθηκε διάταξη του νόμου αυτού από την οποία επιτρέπεται παρέκκλιση ή όρος της συμφωνίας της διαιτησίας και μετέχει στη διαιτησία χωρίς να προβάλει αμέσως αντίρρηση ή, αν προβλέπεται προθεσμία, μέσα στην προθεσμία.

Άρθρο 5

Έκταση δικαστικής παρέμβασης

Σε ζητήματα που ρυθμίζονται από αυτόν το νόμο το δικαστήριο επεμβαίνει μόνο στις περιπτώσεις και στην έκταση που προβλέπονται από αυτόν.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητα των δικαστηρίων σε διαδικασίες αρωγής και εποπτείας της διαιτησίας

1. Στις περιπτώσεις των άρθρων 11 παρ. 3 και 4, 13 παρ. 3 και 14, αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου είναι ο τόπος της

διαιτησίας, διαφορετικά το Μονομελές Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του εκείνος που υποβάλλει την κατά τα προαναφερόμενα άρθρα αίτηση, ή να δεν υπάρχει κατοικία, τη διαμονή του. Αν δεν υπάρχει διαμονή, αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της Αθήνας.

2. Αρμόδιο για την εκδίκαση της αγωγής ακύρωσης που προβλέπεται στο άρθρο 34 παρ.2 είναι το Εφετείο στην περιφέρεια του οποίου εκδόθηκε η διαιτητική απόφαση. Αίτηση αναίρεσης προσδιορίζεται για συζήτηση μέσα σε τρεις (3) μήνες από την επίσπευση του προσδιορισμού δικασίμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 7

Ορισμός - Τύπος

- 1.** Συμφωνία διαιτησίας είναι η συμφωνία με την οποία τα μέρη υπάγουν σε διαιτησία όλες τις διαφορές ή ορισμένες διαφορές που έχουν προκύψει ή ενδέχεται να προκύψουν μεταξύ τους από μια έννομη σχέση, συμβατική ή μη συμβατική.
- 2.** Η συμφωνία διαιτησίας μπορεί να έχει τη μορφή διαιτητικής ρήτρας σε ορισμένη σύμβαση ή τη μορφή χωριστής συμφωνίας.
- 3.** Η συμφωνία διαιτησίας είναι γραπτή και μπορεί να περιέχεται σε έγγραφο που έχει υπογραφεί από τα μέρη ή σε ανταλλαγή επιστολών, τηλετημάτων, τηλεγραφημάτων ή άλλων μέσων τηλεπικοινωνίας που καταγράφουν τη συμφωνία. Συμφωνία γραπτή επίσης θεωρείται ότι υπάρχει όταν το ένα μέρος επικαλείται την ύπαρξη συμφωνίας διαιτησίας σε δικόγραφο και το άλλο δεν αντιλέγει.
- 4.** Ο τύπος θεωρείται ότι έχει εκπληρωθεί εφόσον προφορική συμφωνία διαιτησίας καταγράφεται σε έγγραφο, το οποίο διαβιβάστηκε από το ένα μέρος στο άλλο ή από τρίτον σε όλα τα μέρη, το δε περιεχόμενο του εγγράφου, για το οποίο δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις σε εύλογο χρονικό διάστημα, μπορεί, σύμφωνα με τα συναλλακτικά ήθη, να θεωρηθεί ως περιεχόμενο της σύμβασης.
- 5.** Ρήτρα διαιτησίας καταρτίζεται επίσης όταν σε γραπτή σύμβαση γίνεται αναφορά σε έγγραφο που περιλαμβάνει ρήτρα διαιτησίας, υπό τον όρο ότι η αναφορά αυτή καθιστά τη ρήτρα μέρος της σύμβασης.
- 6.** Η έκδοση φορτωτικής, στην οποία γίνεται ρητή αναφορά σε ρήτρα διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση μεταφοράς, συνιστά συμφωνία διαιτησίας.
- 7.** Η έλλειψη τύπου θεραπεύεται αν τα μέρη μετάσχουν ανεπιφύλακτα στη διαιτητική διαδικασία.

Άρθρο 8

Συμφωνία διαιτησίας και άσκηση αγωγής

- 1.** Το δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ασκείται αγωγή σε υπόθεση για την οποία υπάρχει συμφωνία διαιτησίας, παραπέμπει την υπόθεση στη διαιτησία μετά από το αίτημα ενός από τους διαδίκους, εφόσον υποβάλλεται κατά την πρώτη συζήτηση

στο ακροατήριο, εκτός αν το δικαστήριο διαπιστώσει ότι η συμφωνία διαιτησίας είναι άκυρη, ανενεργός ή μη επιδεκτική εφαρμογής.

2. Η εκκρεμοδικία της παραγράφου 1 δεν εμποδίζει την έναρξη ή τη συνέχιση της διαιτητικής διαδικασίας και την έκδοση διαιτητικής απόφασης.

Άρθρο 9

Συμφωνία διαιτησίας και ασφαλιστικά μέτρα

Η συμφωνία διαιτησίας δεν εμποδίζει το δικαστήριο να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα σχετικά με το αντικείμενο της διαιτησίας πριν ή μετά την έναρξη της διαιτητικής διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 10

Αριθμός διαιτητών

Αν τα μέρη δεν έχουν καθορίσει τον αριθμό των διαιτητών, οι διαιτητές είναι τρεις.

Άρθρο 11

Ορισμός διαιτητών

1. Δεν αποτελεί κώλυμα ορισμού διαιτητή η εθνικότητά του, εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν διαφορετικά.

2. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 5, τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν τη διαδικασία ορισμού του διαιτητή ή των διαιτητών.

3. Εάν κατά τη διαδικασία ορισμού που συμφώνησαν τα μέρη:

(α) ένα μέρος δεν ενεργεί σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή ή

(β) τα μέρη ή οι δυο διαιτητές αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία που προβλέπει αυτή η διαδικασία, ή

(γ) τρίτος παραλείπει να εκπληρώσει καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, τότε, κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 1 να λάβει τα αναγκαία μέτρα, εκτός αν η συμφωνία για τη διαδικασία ορισμού διαιτητή ή διαιτητών προβλέπει άλλα μέσα προς εξασφάλιση του ορισμού.

4. Αν δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία:

(α) Όταν οι διαιτητές είναι τρεις, κάθε μέρος ορίζει ένα διαιτητή και οι δυο διαιτητές ορίζουν τον τρίτο διαιτητή. Αν ένα μέρος παραλείψει να ορίσει διαιτητή μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λήψη του αντίστοιχου αιτήματος του άλλου μέρους ή αν οι δυο διαιτητές αδυνατούν μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τον ορισμό τους να συμφωνήσουν για τον ορισμό του τρίτου διαιτητή, τότε ο ορισμός γίνεται, μετά από αίτηση ενός μέρους, από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 1 του παρόντος νόμου.

(β) Όταν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από ένα διαιτητή και τα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν για τον ορισμό του, ο ορισμός γίνεται, μετά από αίτηση ενός μέρους, από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ.1 του παρόντος νόμου.

5. Κατά τον ορισμό διαιτητή, το δικαστήριο εκτιμά τις ιδιότητες που η συμφωνία των μερών απαιτεί να συντρέχουν στο πρόσωπο του διαιτητή να λαμβάνει υπόψη ο,τιδήποτε εξασφαλίζει τον ορισμό ανεξάρτητου και αμερόληπτου διαιτητή. Σε περίπτωση ορισμού ενός μόνου ή τρίτου διαιτητή, το δικαστήριο εκτιμά τη σκοπιμότητα ορισμού προσώπου εθνικότητας διαφορετικής από εκείνη ή εκείνες των μερών.

6. Απόφαση του δικαστηρίου του άρθρου 6 παρ.1 που έχει εκδοθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Άρθρο 12

Λόγοι εξαίρεσης

1. Εκείνος στον οποίο προτείνεται να οριστεί διαιτητής, οφείλει να δηλώσει κάθε στοιχείο που μπορεί να γεννήσει δικαιολογημένες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του. Ο διαιτητής, από τη στιγμή που ορίζεται και καθ' όλη τη διαιτητική διαδικασία, οφείλει να δηλώνει αμέσως στα μέρη οποιοδήποτε τέτοιο στοιχείο, εκτός αν τα έχει ήδη ενημερώσει.

2. Αίτηση εξαίρεσης διαιτητή μπορεί να γίνει μόνον αν υπάρχουν στοιχεία που γεννούν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του ή αν στο πρόσωπό του δεν συντρέχουν οι ιδιότητες που συμφώνησαν τα μέρη της διαιτητικής συμφωνίας. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει εξαίρεση του διαιτητή που όρισε ή του διαιτητή στον ορισμό του του οποίου συμμετείχε, μόνο για λόγους που έγιναν γνωστοί σε αυτό μετά τον ορισμό.

Άρθρο 13

Διαδικασία εξαίρεσης

1. Τα μέρη μπορούν ελεύθερα να συμφωνήσουν διαδικασία εξαίρεσης διαιτητή, τηρώντας τις διατάξεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

2. Αν δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία, το μέρος που επιδιώκει την εξαίρεση διαιτητή οφείλει, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από το χρονικό σημείο που έλαβε γνώση της συγκρότησης του διαιτητικού δικαστηρίου ή κάποιου στοιχείου από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 12, να αποστείλει στο δικαστήριο γραπτή αίτηση με τους λόγους εξαίρεσης. Αν ο διαιτητής που ζητείται να εξαιρεθεί δεν παραιτηθεί ή αν το άλλο μέρος δεν συμφωνήσει στην εξαίρεση, διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει για την εξαίρεση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λήψη της αίτησης.

3. Αν απορριφθεί η αίτηση εξαίρεσης που υποβλήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία την οποία συμφώνησαν τα μέρη ή σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2 ή αν το διαιτητικό δικαστήριο δεν αποφανθεί μέσα στην προθεσμία των τριάντα (30) ημερών της παραγράφου 2, το μέρος που ζήτησε την εξαίρεση μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ.1 να αποφασίσει για την εξαίρεση. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από το χρονικό σημείο

κατά το οποίο το μέρος έλαβε γνώση της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση εξαίρεσης ή από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας για την έκδοση της σχετικής απόφασης. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Ενώ εκκρεμεί αυτή η αίτηση, το διαιτητικό δικαστήριο, με την συμμετοχή του διαιτητή του οποίου έχει ζητηθεί η εξαίρεση, μπορεί να συνεχίσει τη διαιτητική διαδικασία και να εκδώσει απόφαση, εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν διαφορετικά.

Άρθρο 14

Παράλειψη ή αδυναμία εκπλήρωσης καθηκόντων διαιτητή

1. Αν διαιτητής βρίσκεται σε πραγματική ή νομική αδυναμία να εκπληρώσει τα καθήκοντά του ή για άλλους λόγους παραλείπει να ενεργήσει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, η εξουσία παύει: α) με παραίτησή του, β) με συμφωνία των μερών ή γ) με απόφαση του δικαστηρίου της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος, αν παραμείνει η αμφισβήτηση. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

2. Αν ο διαιτητής παραιτηθεί σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στις περιπτώσεις α` και β` της προηγούμενης παραγράφου ή της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του παρόντος ή επειδή ένα μέρος συμφώνησε στην παύση της εντολής, τούτο δεν υποδηλώνει αποδοχή οποιουδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στα εν λόγω άρθρα.

Άρθρο 15

Διορισμός αντικαταστάτη διαιτητή

Όταν παύει η εξουσία διαιτητή, σύμφωνα με το άρθρο 13 ή το άρθρο 14 ή κατόπιν παραιτήσεως για οποιονδήποτε άλλο λόγο, ορίζεται αντικαταστάτης διαιτητής σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται για τον ορισμό του διαιτητή που αντικαθίσταται. Το διαιτητικό δικαστήριο υπό τη νέα του σύνθεση αποφασίζει ομόφωνα αν η διαδικασία θα συνεχιστεί από το σημείο κατά το οποίο διακόπηκε εξαιτίας της παύσης της εντολής του διαιτητή που αντικαταστάθηκε, εκτός αν τα μέρη αποφασίσουν για το ζήτημα αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 16

Εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου να αποφαινεται για τη δικαιοδοσία του

1. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται για τη δικαιοδοσία του και την ύπαρξη ή την ισχύ της συμφωνίας διαιτησίας. Για το σκοπό αυτόν, ρήτρα διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση θεωρείται αυτοτελής συμφωνία. Απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου ότι η σύμβαση είναι άκυρη δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη ακυρότητα της διαιτητικής ρήτρας.

2. Μετά την υποβολή της απάντησης εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση προσφυγής στη διαιτησία δεν μπορεί να προβληθεί ένσταση έλλειψης δικαιοδοσίας του διαιτητικού δικαστηρίου. Η ένσταση αυτή δεν αποκλείεται από

το γεγονός ότι το μέρος που την προβάλλει όρισε διαιτητή ή συνέπτραξε στο διορισμό του. Ένσταση ότι το διαιτητικό δικαστήριο υπερβαίνει τα όρια της εξουσίας του προτείνεται αμέσως μόλις το σχετικό ζήτημα ανακύψει στη διαιτητική διαδικασία. Και στις δυο περιπτώσεις το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να δεχθεί ένσταση που υποβάλλεται σε μεταγενέστερο χρόνο αν θεωρεί δικαιολογημένη την καθυστερημένη υποβολή της.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαινεται για τις ενστάσεις της παραγράφου 2 είτε με προδικαστική απόφαση είτε με την απόφαση επί της ουσίας της διαφοράς. Αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφανθεί με προδικαστική απόφαση ότι έχει δικαιοδοσία, συνεχίζεται η διαιτητική διαδικασία και εκδίδεται απόφαση επί της ουσίας, αναπόσπαστο μέρος της οποίας θεωρείται η προδικαστική απόφαση. Η προδικαστική αυτή απόφαση προσβάλλεται μόνο ως περιεχόμενο της απόφασης επί της ουσίας κατά τους όρους και τη διαδικασία του άρθρου 34.

Άρθρο 17

Εξουσία διαιτητικού δικαστηρίου να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα

1. Αν τα μέρη δεν συμφώνησαν διαφορετικά, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, με αίτημα ενός μέρους, να διατάξει τα ασφαλιστικά μέτρα που θεωρεί αναγκαία σχετικά με το αντικείμενο της διαφοράς. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει οποιοδήποτε μέρος σε εγγυοδοσία σχετικά με αυτά τα μέτρα.

2. Το δικαστήριο του άρθρου 9 μπορεί, μετά από αίτηση ενός μέρους, να επιβάλει το ασφαλιστικό μέτρο που διατάχθηκε κατά την παράγραφο 1, εκτός αν έχει ήδη επιληφθεί το δικαστήριο μετά από αίτηση για την επιβολή αντίστοιχου ασφαλιστικού μέτρου.

3. Η κατά την παράγραφο 2 απόφαση του δικαστηρίου ανακαλείται ή μεταρρυθμίζεται, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τα ασφαλιστικά μέτρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 18

Ίση μεταχείριση και δικαίωμα ακρόασης

Κατά τη διαιτητική διαδικασία τηρείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των μερών. Κάθε μέρος έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει τους ισχυρισμούς του και να προσκομίσει τις αποδείξεις του.

Άρθρο 19

Καθορισμός των διαδικαστικών κανόνων

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου, τα μέρη, με συμφωνία τους, καθορίζουν ελεύθερα τη διαιτητική διαδικασία.

2. Αν δεν καταρτίστηκε τέτοια συμφωνία, το διαιτητικό δικαστήριο καθορίζει την προσφορότερη κατά την κρίση του διαδικασία διενέργειας της διαιτησίας και αποφαινεται για το παραδεκτό, τη σημασία και τη βαρύτητα των αποδείξεων.

Άρθρο 20

Τόπος διαιτησίας

1. Τα μέρη έχουν την εξουσία να καθορίσουν τον τόπο διαιτησίας. Αν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, τον τόπο διαιτησίας καθορίζει το διαιτητικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διευκόλυνση των μερών.
2. Αν τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, παρά τη ρύθμιση της παραγράφου 1, να συνεδριάζει σε οποιοδήποτε μέρος κρίνει πρόσφορο, προκειμένου να διασκεφθεί, να εξετάσει μάρτυρες, πραγματογνώμονες ή τους διαδίκους ή να ενεργήσει αυτοψία σε εμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα ή να λάβει γνώση εγγράφων.

Άρθρο 21

Έναρξη της διαιτησίας

Αν τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, η διαιτησία αρχίζει ως προς συγκεκριμένη διαφορά, την ημέρα κατά την οποία η αίτηση προσφυγής στη διαιτησία περιέρχεται σε εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται.

Άρθρο 22

Γλώσσα

1. Τα μέρη έχουν την εξουσία να καθορίσουν τη γλώσσα ή τις γλώσσες που θα χρησιμοποιηθούν στη διαιτητική διαδικασία. Αν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, το ζήτημα ρυθμίζεται από το διαιτητικό δικαστήριο. Αν δεν έχει διαφορετικά προβλεφθεί από τα μέρη, ο κατά τα άνω καθορισμός ισχύει για κάθε έγγραφη δήλωση των μερών, την προφορική διαδικασία, τις αποφάσεις και τις κοινοποιήσεις του διαιτητικού δικαστηρίου.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να διατάξει να συνοδεύονται τα έγγραφα από μετάφραση στη γλώσσα ή στις γλώσσες που συμφώνησαν τα μέρη ή που καθόρισε το ίδιο.

Άρθρο 23

Αγωγικό και ανταγωγικό αίτημα

1. Αν ο αιτών έχει, με την αίτηση προσφυγής στη διαιτησία, εκθέσει το αγωγικό αίτημά του και τα πραγματικά περιστατικά που το στηρίζουν, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση οφείλει, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίησή της σε αυτόν, να απαντήσει. Αν με την αίτηση προσφυγής στη διαιτησία δεν έχει υποβληθεί αγωγικό αίτημα και τα μέρη δεν συμφώνησαν διαφορετικά, μέσα στην προθεσμία που καθόρισαν τα μέρη ή το διαιτητικό δικαστήριο, οφείλει ο μεν αιτών να εκθέσει το αγωγικό του αίτημα και τα πραγματικά περιστατικά που το στηρίζουν, εκείνος δε κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση να απαντήσει. Μέσα στην ίδια προθεσμία, τα μέρη μπορούν να υποβάλουν με τα δικόγραφα τους και τα έγγραφα ή άλλα θεωρούν κρίσιμα ή να

μνημονεύουν τα έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά μέσα που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν.

2. Αν δεν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά, κάθε μέρος μπορεί, κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας, να τροποποιήσει ή να συμπληρώσει το αγωγικό του αίτημα ή την απάντησή του, εκτός αν τούτο δεν επιτραπεί από το διαιτητικό δικαστήριο λόγω της καθυστερημένης προβολής του.

Άρθρο 24

Ακροαματική και γραπτή διαδικασία

1. Αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει αν θα τηρηθεί ακροαματική διαδικασία ή αν η διαιτητική διαδικασία θα διεξαχθεί με έγγραφα και άλλα στοιχεία. Αν τα μέρη δεν απέκλεισαν την ακροαματική διαδικασία, το διαιτητικό δικαστήριο οφείλει, σε κάθε περίπτωση αν το ζητήσει ένα μέρος να διεξαγάγει ακροαματική διαδικασία σε χρόνο που αυτό κρίνει κατάλληλο.

2. Τα μέρη θα πρέπει να ειδοποιούνται από το διαιτητικό δικαστήριο εγκαίρως πριν από κάθε συνεδρίαση και κάθε διεξαγωγή αποδείξεων.

3. Δικόγραφα, έγγραφα, δηλώσεις ή πληροφορίες, που ένα μέρος υποβάλλει ή ανακοινώνει στο διαιτητικό δικαστήριο, κοινοποιούνται στο άλλο μέρος. Ομοίως κοινοποιούνται στα μέρη από το διαιτητικό δικαστήριο η έκθεση πραγματογνωμοσύνης και κάθε έγγραφο που μπορεί να αποτελέσει αποδεικτικό μέσο, επί του οποίου το διαιτητικό δικαστήριο ενδέχεται να στηρίζει την απόφασή του.

Άρθρο 25

Ερημοδικία

Αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία και δεν συντρέχει δικαιολογημένη αιτία το διαιτητικό δικαστήριο:

α) κηρύσσει περατωμένη τη διαιτητική διαδικασία, αν ο αιτών δεν υποβάλει, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 1, το αγωγικό αίτημά του.

β) συνεχίζει τη διαδικασία, αν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση προσφυγής στη διαιτησία παραλείπει να απαντήσει, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 1, χωρίς πάντως να μπορεί να συναγάγει, από μόνη την παράλειψη αυτή, ομολογία των ισχυρισμών του αιτούντος.

γ) μπορεί να συνεχίζει τη διαδικασία και να εκδώσει απόφαση με βάση τις υφιστάμενες αποδείξεις, αν ένα μέρος παραλείπει να παραστεί σε συνεδρίαση και να προσκομίσει τα έγγραφά του.

Άρθρο 26

Διορισμός πραγματογνώμονα από το διαιτητικό δικαστήριο

1. Αν τα μέρη δεν συμφώνησαν διαφορετικά, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί:

α) να διορίσει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες με την εντολή να υποβάλουν έκθεση επί συγκεκριμένων υπό κρίση ζητημάτων,

β) να επιβάλλει σε κάθε μέρος να δίνει στον πραγματογνώμονα κάθε σχετική πληροφορία ή να υποβάλλει ή να καθιστά προσιτά έγγραφα, εμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα, προς εξέταση από τον πραγματογνώμονα.

2. Αν τα μέρη δεν συμφώνησαν διαφορετικά, ο πραγματογνώμονας, μετά την υποβολή της γραπτής ή προφορικής έκθεσής του, οφείλει, ύστερα από αίτηση ενός μέρους ή όταν το διαιτητικό δικαστήριο το κρίνει απαραίτητο, να μετάσχει σε προφορική συζήτηση κατά την οποία τα μέρη μπορούν να υποβάλλουν ερωτήσεις και να καλούν μάρτυρες - εμπειρογνώμονες.

Άρθρο 27

Δικαστική συνδρομή κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων

Το διαιτητικό δικαστήριο ή ένα μέρος, με την έγκριση του διαιτητικού δικαστηρίου, μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο συνδρομή κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων. Το δικαστήριο μπορεί να ικανοποιήσει το σχετικό αίτημα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του και σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τη διεξαγωγή αποδείξεων.

Άρθρο 28

Εφαρμοστέο δίκαιο στην ουσία της διαφοράς

1. Το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου που επέλεξαν τα μέρη. Αν δεν έχει συμφωνηθεί ρητά το αντίθετο, η παραπομπή στο δίκαιο ή δικαϊκό σύστημα ενός κράτους θεωρείται ως άμεση παραπομπή στο ουσιαστικό δίκαιο και όχι στους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του κράτους αυτού.

2. Αν τα μέρη δεν πρόβλεψαν σχετικά, το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει το ουσιαστικό δίκαιο που καθορίζεται από τον κανόνα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, τον οποίο το διαιτητικό δικαστήριο θεωρεί ότι αρμόζει περισσότερο στη συγκεκριμένη υπόθεση.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει κατά δικαία κρίση (ως amiable compositeur) μόνο στην περίπτωση που τα μέρη το έχουν ρητά εξουσιοδοτήσει προς τούτο.

4. Σε κάθε περίπτωση το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και αφού λάβει υπόψη τις εμπορικές συνήθειες που αρμόζουν στη συγκεκριμένη συναλλαγή.

Άρθρο 29

Λήψη αποφάσεων από περισσότερους διαιτητές

Αν οι διαιτητές είναι περισσότεροι του ενός και με τη συμφωνία διαιτησίας δεν ορίζεται διαφορετικά, αποφασίζουν κατά πλειοψηφία. Αν δεν σχηματισθεί πλειοψηφία, υπερισχύει η γνώμη του προέδρου του διαιτητικού δικαστηρίου. Διαδικαστικά ζητήματα μπορούν να επιλυθούν από τον πρόεδρο του διαιτητικού δικαστηρίου, αν του έχει δοθεί σχετική εξουσία από τα μέρη ή από όλους τους διαιτητές.

Άρθρο 30

Συμβιβασμός

1. Αν, κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας, τα μέρη επιλύσουν συμβιβαστικώς τη διαφορά, το διαιτητικό δικαστήριο περατώνει τη διαδικασία. Αν το ζητήσουν τα μέρη, το διαιτητικό δικαστήριο, εφόσον το περιεχόμενο του συμβιβασμού δεν είναι αντίθετο προς τη δημόσιο τάξη, διαπιστώνει το συμβιβασμό εκδίδοντας διαιτητική απόφαση, κατά τους όρους της συμφωνίας των μερών.
2. Η κατά την παράγραφο 1 διαιτητική απόφαση εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31, αναφέρεται σε αυτή ότι είναι διαιτητική απόφαση και έχει την ίδια ισχύ και τα ίδια αποτελέσματα όπως κάθε άλλη διαιτητική απόφαση που εκδίδεται επί της ουσίας της διαφοράς.

Άρθρο 31

Μορφή και περιεχόμενο της διαιτητικής απόφασης

1. Η διαιτητική απόφαση συντάσσεται εγγράφως και υπογράφεται από το διαιτητή ή τους διαιτητές. Όταν οι διαιτητές είναι περισσότεροι, αρκούν οι υπογραφές της πλειοψηφίας των μελών του διαιτητικού δικαστηρίου, υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται στην απόφαση ή αιτία της έλλειψης των άλλων υπογραφών.
2. Η διαιτητική απόφαση πρέπει να περιέχει αιτιολογικό, εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν ότι δεν απαιτείται αιτιολογικό ή όταν πρόκειται για διαιτητική απόφαση με περιεχόμενο τους όρους συμφωνίας των μερών, σύμφωνα με το άρθρο 30.
3. Η διαιτητική απόφαση αναφέρει το χρόνο και τον τόπο της διαιτησίας, όπως αυτός καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1. Η διαιτητική απόφαση θεωρείται ότι εκδόθηκε στον τόπο αυτόν.
4. Σε κάθε μέρος παραδίδεται από ένα πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης.

Άρθρο 32

Περάτωση διαδικασίας - Αμοιβή και έξοδα

1. Η διαιτητική διαδικασία περατώνεται με τη διαιτητική απόφαση ή με πράξη του διαιτητικού δικαστηρίου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει πράξη περάτωσης της διαιτητικής διαδικασίας όταν:
 - α) ο αιτών αποσύρει την αίτηση προσφυγής στη διαιτησία, εκτός αν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση αντιλέγει και το διαιτητικό δικαστήριο αναγνωρίζει ότι ο τελευταίος έχει έννομο συμφέρον για την τελειωτική επίλυση της διαφοράς.
 - β) τα μέρη συμφωνούν να περατωθεί η διαιτητική διαδικασία,
 - γ) το διαιτητικό δικαστήριο διαπιστώνει ότι, για οποιονδήποτε άλλο λόγο, ή συνέχιση της διαδικασίας είναι περιττή ή αδύνατη.
3. Όταν περατωθεί η διαιτητική διαδικασία, παύει η εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 33.
4. Αν τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, το διαιτητικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τα περιστατικά της υπόθεσης και ιδιαίτερα την έκβαση της

διαιτησίας, επιμερίζει στα μέρη με απόφασή του τη δαπάνη της διαιτησίας, στην οποία περιλαμβάνονται και οι δαπάνες των μερών για την υποστήριξη των αιτήσεων και ανταιτήσεών τους. Αν η δαπάνη δεν έχει καθορισθεί μέχρι το πέρας της διαιτησίας, ο καθορισμός και επιμερισμός μπορεί να γίνει με χωριστή διαιτητική απόφαση.

5. Εκτός αντίθετης συμφωνίας των μερών και αν πρόκειται να εκτελεστεί η διαιτητική απόφαση στην Ελλάδα, ο διαιτητής ή, αν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από περισσότερους διαιτητές, ο οριζόμενος από το διαιτητικό δικαστήριο διαιτητής είναι υποχρεωμένος, όταν του ζητηθεί, να καταθέσει ένα πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου είναι ο τόπος διαιτησίας.

Άρθρο 33

Διόρθωση και ερμηνεία της διαιτητικής απόφασης

- 1.** Αν τα μέρη δεν έχουν ορίσει άλλη προθεσμία, κάθε μέρος μπορεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της διαιτητικής απόφασης, να ζητήσει από το διαιτητικό δικαστήριο: α) να διορθώσει στην απόφαση λογιστικά, γραφικά ή τυπογραφικά ή παρόμοια λάθη, β) να ερμηνεύσει ένα συγκεκριμένο τμήμα της διαιτητικής απόφασης, χωρίς να αλλάξει το διατακτικό της. Σε κάθε περίπτωση το σχετικό αίτημα γνωστοποιείται στο άλλο μέρος. Το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει το αίτημα μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λήψη του.
- 2.** Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί αυτεπάγγελτα να διορθώσει κάθε λάθος, από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περίπτωση α' του παρόντος άρθρου μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης.
- 3.** Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να παρατείνει την προθεσμία διόρθωσης ή ερμηνείας της διαιτητικής απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.
- 4.** Οι διατάξεις του άρθρου 31 εφαρμόζονται στη διόρθωση ή ερμηνεία διαιτητικής απόφασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Άρθρο 34

Η αγωγή ακύρωσης

- 1.** Κατά της διαιτητικής απόφασης μπορεί να ασκηθεί μόνο αγωγή ακύρωσης, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.
- 2.** Διαιτητική απόφαση μπορεί να ακυρωθεί από το δικαστήριο του άρθρου 6 παρ. 2 μόνον αν:
 - α)** Ο ενάγων προβάλλει και αποδεικνύει ότι:
 - αα)** συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία διαιτησίας του άρθρου 7 δεν ήταν προς τούτο ικανό με βάση το δίκαιο που το διέπει ή ότι η συμφωνία διαιτησίας δεν είναι έγκυρη σύμφωνα με το δίκαιο στο οποίο τα μέρη την υπήγαγαν ή αν δεν συντρέχει μία από τις περιπτώσεις αυτές, κατά το ελληνικό δίκαιο, ή

ββ) δεν ειδοποιήθηκε, κατά τον προσήκοντα τρόπο, για τον ορισμό διαιτητή ή για τη διαδικασία της διαιτησίας ή ότι από άλλο λόγο περιήλθε σε ανυπαίτια αδυναμία να προβάλλει τους ισχυρισμούς του, ή

γγ) η διαιτητική απόφαση αφορά διαφορά, που δεν εμπίπτει στη συμφωνία διαιτησίας ή περιέχει διατάξεις, που υπερβαίνουν τα όρια της συμφωνίας. Αν όμως οι διατάξεις που καλύπτονται από τη συμφωνία αυτή περί διαιτησίας μπορούν να αποχωρισθούν από εκείνες που δεν καλύπτονται, τότε μόνο ως προς τις τελευταίες χωρεί ακύρωση της διαιτητικής απόφασης, ή

δδ) η συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου ή η διαιτητική διαδικασία δεν ήταν σύμφωνη με τη συμφωνία των μερών ή, αν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, η συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου ή η διαιτητική διαδικασία δεν ήταν σύμφωνη με τον παρόντα νόμο.

β) Το δικαστήριο που επιλαμβάνεται, ύστερα από άσκηση αγωγής ακύρωσης, κρίνει και αυτεπαγγέλτως αν:

αα) το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι επιδεκτικό διαιτησίας κατά το ελληνικό δίκαιο,

ββ) η διαιτητική απόφαση είναι αντίθετη προς τη διεθνή δημόσια τάξη, όπως αυτή νοείται στο άρθρο 33 του Αστικού Κώδικα.

3. Η προθεσμία άσκησης της αγωγής ακύρωσης είναι τρίμηνη και αρχίζει από την κοινοποίηση της διαιτητικής απόφασης στο μέρος που την ασκεί ή, αν υποβλήθηκε αίτηση του άρθρου 33, από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου στο μέρος αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 35

Δεδικασμένο και εκτελεστότητα

1. Η διαιτητική απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

2. Εφόσον από τη συμφωνία διαιτησίας δεν προβλέπεται προσφυγή κατά της διαιτητικής απόφασης σε άλλους διαιτητές ή πέρασε η ορισμένη για την προσφυγή προθεσμία, η διαιτητική απόφαση αποτελεί από την έκδοσή της δεδικασμένο κατά το άρθρο 896 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και είναι εκτελεστή.

3. Η άσκηση της αγωγής ακύρωσης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης. Εφόσον έχει ασκηθεί παραδεκτά κατά το άρθρο 34 αγωγή ακύρωσης, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να χορηγήσει αναστολή, με ή χωρίς εγγύηση, ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αγωγής, αν πιθανολογεί την ευδοκίμηση κάποιου λόγου ακύρωσης.

Άρθρο 36

Αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων

Η αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 4220 της 19/19 Σεπτεμβρίου 1961 «Περί κυρώσεως της εν

Νέα Υόρκη την 10ην Ιουνίου 1958 υπογραφείσης συμβάσεως περί αναγνώρισεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων».

Άρθρο 37

Τελικές διατάξεις

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.